

APPSC గ్రూప్-2 సర్వీసులు - పరీక్ష విధానం & సిలబస్

ఆంధ్రప్రదేశ్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్

స్క్రీనింగ్ టెస్ట్ (ప్రిలిమ్స్) - పరీక్ష విధానం

పరీక్ష రకం: ఆబ్జెక్టివ్ (Multiple Choice Questions)

పేపర్ / సబ్జెక్ట్	ప్రశ్నల సంఖ్య	గరిష్ట మార్కులు	సమయం
పేపర్ - 1: జనరల్ స్టడీస్ మరియు మెంటల్ ఎబిలిటీస్	150	150	2 ½ గంటలు
I. భారతదేశ చరిత్ర	30	30	
II. భూగోళ శాస్త్రం	30	30	
III. భారతీయ సమాజం	30	30	
IV. కరెంట్ అఫైర్స్	30	30	
V. మెంటల్ ఎబిలిటీ	30	30	
మొత్తం	150	150	2 ½ గంటలు

ప్రధాన పరీక్ష (Mains) - పరీక్ష విధానం

పరీక్ష రకం: ఆబ్జెక్టివ్ (Multiple Choice Questions)

పేపర్ / సబ్జెక్ట్	ప్రశ్నల సంఖ్య	గరిష్ట మార్కులు	సమయం	
పేపర్ - 1: A. ఆంధ్రప్రదేశ్ సామాజిక సాంస్కృతిక చరిత్ర B. భారత రాజ్యంగం	75	75	2 ½ గంటలు	150
	75	75		
	పేపర్ - 1 మొత్తం	150		
పేపర్ - 2: A. భారతదేశం మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆర్థిక వ్యవస్థ B. సైన్స్ & టెక్నాలజీ	75	75	150	2 ½ గంటలు
	75	75		
	పేపర్ - 2 మొత్తం	150		
గ్రాండ్ టోటల్	300	300	5 గంటలు	

స్క్రీనింగ్ టెస్ట్ (ప్రిలిమ్స్) - సిలబస్

1. భారతదేశ చరిత్ర (30 మార్కులు)

- **ప్రాచీన చరిత్ర:** సింధు లోయ నాగరికత మరియు వేద యుగం యొక్క ముఖ్య లక్షణాలు - బౌద్ధమతం మరియు జైనమతం యొక్క ఆవిర్భావం - మౌర్య సామ్రాజ్యం మరియు గుప్త సామ్రాజ్యం: వారి పరిపాలన, సామాజిక-ఆర్థిక మరియు మతపరమైన పరిస్థితులు, కళ మరియు వాస్తుశిల్పం, సాహిత్యం - హర్షవర్ధన మరియు అతని విజయాలు.
- **మధ్యయుగ చరిత్ర:** చోళ పరిపాలనా వ్యవస్థ - ఢిల్లీ సుల్తనేట్ మరియు మొఘల్ సామ్రాజ్యం: వారి పరిపాలన, సామాజిక-ఆర్థిక మరియు మతపరమైన పరిస్థితులు, కళ మరియు వాస్తుశిల్పం, భాష మరియు సాహిత్యం - భక్తి మరియు సూఫీ ఉద్యమాలు - శివాజీ మరియు మరాఠా సామ్రాజ్యం యొక్క ఆవిర్భావం - యూరోపియన్ ఆగమనం.
- **ఆధునిక చరిత్ర:** 1857 తిరుగుబాటు మరియు దాని ప్రభావం - భారతదేశంలో బ్రిటిష్ అధికారం యొక్క పెరుగుదల మరియు ఏకీకరణ - పరిపాలన, సామాజిక మరియు సాంస్కృతిక రంగాలలో మార్పులు - 19వ మరియు 20వ శతాబ్దంలో సామాజిక మరియు మత సంస్కరణ ఉద్యమాలు - భారత జాతీయోద్యమం: ఇది దేశంలోని వివిధ ప్రాంతాల నిండి వివిధ దశలు మరియు ముఖ్యమైన సహాయకులు మరియు సహకారాలు - స్వాతంత్ర్యం తర్వాత దేశంలోని ఏకీకరణ మరియు పునర్వ్యవస్థాపన.

2. భూగోళ శాస్త్రం (30 మార్కులు)

- **సాధారణ మరియు భౌతిక భూగోళశాస్త్రం:** మన సౌర కుటుంబంలో భూమి - భూమి లోపలి భాగం - ప్రధాన భూరూపాలు మరియు వాటి లక్షణాలు - వాతావరణం: వాతావరణం యొక్క నిర్మాణం మరియు కూర్పు - సముద్రపు నీరు: ఆటుపోట్లు, అలలు, ప్రవాహాలు - భారతదేశం మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్: ప్రధాన భౌతిక లక్షణాలు, వాతావరణం, నీటి పారుదల వ్యవస్థ, నేలలు మరియు వృక్షసంపద - సహజ ప్రమాదాలు మరియు విపత్తులు మరియు వాటి నిర్వహణ.
- **భారతదేశం మరియు AP ఆర్థిక భూగోళ శాస్త్రం:** సహజ వనరులు మరియు వాటి పంపిణీ - వ్యవసాయం మరియు వ్యవసాయ ఆధారిత కార్యకలాపాలు - ప్రధాన పరిశ్రమలు మరియు ప్రధాన పారిశ్రామిక ప్రాంతాల పంపిణీ. రవాణా, కమ్యూనికేషన్, పర్యాటకం మరియు వాణిజ్యం.
- **భారతదేశం మరియు AP యొక్క మానవ భూగోళశాస్త్రం:** మానవ అభివృద్ధి - జనాభా - పట్టణీకరణ మరియు వలసలు - జాతి, గిరిజన, మత మరియు భాషా సమస్యలు.

3. భారతీయ సమాజం (30 మార్కులు)

- **భారతీయ సమాజ నిర్మాణం:** కుటుంబం, వివాహం, బంధుత్వం, కులం, తెగ, జాతి, మతం మరియు మహిళలు.
- **సామాజిక సమస్యలు:** అస్పృశ్యత, మతతత్వం మరియు ప్రాంతీయత, మహిళలపై నేరాలు, బాలల వేధింపులు మరియు బాల కార్మికులు, యువత అశాంతి మరియు ఆందోళన.
- **సంక్షేమ యంత్రాంగం:** పబ్లిక్ పాలసీలు మరియు సంక్షేమ కార్యక్రమాలు, షెడ్యూల్ కులాలు, షెడ్యూల్ తెగలు, మైనారిటీలు, BCలు, మహిళలు, వికలాంగులు మరియు పిలల కోసం రాజ్యాంగ మరియు చట్టపరమైన

4. కరెంట్ అఫైర్స్ (30 మార్కులు)

- ప్రధాన ప్రస్తుత ఈవెంట్స్ మరియు సంబంధిత సమస్యలు: అంతర్జాతీయ, జాతీయ మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం.

5. మానసక సామర్థ్యం (30 మార్కులు)

- **లాజికల్ రీజనింగ్ (డెడక్టివ్, ఇండక్టివ్, ఆబ్జెక్టివ్):** ప్రకటన మరియు అంచనాలు, ప్రకటన మరియు వాదన, ప్రకటన మరియు ముగింపు, ప్రకటన మరియు చర్య యొక్క కారణాలు.
- **మానసక సామర్థ్యం:** నంబర్ సిరీస్, లెటర్ సిరీస్, ఆడ్ మ్యాచ్ అవుట్, కోడింగ్ - డీకోడింగ్, సంబంధాలు, ఆకారాలు మరియు వాటి ఉప విభాగాలకు సంబంధించిన సమస్యలు.
- **ప్రాథమిక సంఖ్యాశాస్త్రం:** నంబర్ సిస్టమ్, ఆర్డర్ ఆఫ్ మ్యాగ్నిట్యూడ్, శాతాలు, సగటు మరియు నిష్పత్తి, వడ్డీ, సాధారణ మరియు దశాంశ భిన్నాలు, సమయం మరియు పని మరియు సమయం మరియు దూరం. డేటా విశ్లేషణ (టేబుల్స్, బార్ గ్రాఫ్, లైన్ గ్రాఫ్, పై-చార్ట్).

ప్రధాన పరీక్ష (Mains) - సిలబస్

పేపర్ - I (150 మార్కులు)

విభాగం - A: ఆంధ్రప్రదేశ్ సామాజిక మరియు సాంస్కృతిక చరిత్ర (75 మార్కులు)

- 1. పూర్వ-చారిత్రక సంస్కృతులు - శాతవాహనలు, ఇక్ష్వాకులు: సామాజిక - ఆర్థిక మరియు మతపరమైన పరిస్థితులు, సాహిత్యం, కళ మరియు వాస్తుశిల్పం - విష్ణుకుండినలు, పల్లవ & తూర్పు చాళుక్యులు, ఆంధ్ర చోళులు: సమాజం, మతం, తెలుగు భాష, కళ మరియు వాస్తుశిల్పం.
- 2. క్రీ.శ. 11వ మరియు 16వ శతాబ్దాల మధ్య ఆంధ్రదేశాన్ని పాలించిన వివిధ ప్రధాన మరియు చిన్న రాజవంశాలు - సామాజిక - మతపరమైన మరియు ఆర్థిక పరిస్థితులు, క్రీ.శ. 11వ మరియు 16వ శతాబ్దాల మధ్య తెలుగు భాష, కళ మరియు వాస్తుశిల్పం.
- 3. యూరోపియన్ ఆగమనం - వాణిజ్య కేంద్రాలు - కంపెనీ ఆధిపత్యంలో ఆంధ్ర - 1857 తిరుగుబాటు మరియు ఆంధ్రపై దాని ప్రభావం - బ్రిటీష్ పాలన సామాజిక - సాంస్కృతిక మలుపులు, జస్టిస్ పార్టీ/ఆంధ్రోద్యమం - 1885 నుండి 1947 మధ్య ఆంధ్రలో జాతీయవాద ఉద్యమం - పాత్ర సోషలిస్టులు - కమ్యూనిస్టుల పాత్ర - జమీందారీ వ్యతిరేక మరియు రైతు ఉద్యమాలు - జాతీయవాద కవిత్వం, విప్లవ సాహిత్యం, నాటక సంస్థలు మరియు మహిళల భాగస్వామ్యం.
- 4. ఆంధ్ర ఉద్యమం పుట్టుక మరియు వ్యాహం - ఆంధ్ర మహాసభల పాత్ర - ప్రముఖ నాయకులు - ఆంధ్ర రాష్ట్ర ఏర్పాటుకు దారితీసిన సంఘటనలు 1953 - ఆంధ్ర ఉద్యమంలో పత్రిక మరియు వార్తా పత్రికల పాత్ర - గ్రంథాలయ ఉద్యమం మరియు జానపద మరియు గిరిజన సంస్కృతి పాత్ర.
- 5. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఏర్పాటుకు దారితీసిన సంఘటనలు - విశాలాంధ్ర మహాసభ - రాష్ట్ర పునర్వ్యవస్థీకరణ కమిషన్ మరియు దాని సఫార్సులు - పెద్దమనుషుల ఒప్పందం - 1956 నుండి 2014 మధ్యకాలంలో ముఖ్యమైన సామాజిక మరియు సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు.

విభాగం - B: భారత రాజ్యాంగం (75 మార్కులు)

- 6. భారత రాజ్యాంగ సభ - రాజ్యాంగ అభివృద్ధి - ముఖ్య లక్షణాలు భారత రాజ్యాంగం - ప్రావేశిక - ప్రాథమిక హక్కులు, రాష్ట్ర విధాన నిర్దేశక సూత్రాలు మరియు వాటి సంబంధం - ప్రాథమిక విధులు - రాజ్యాంగ సవరణ - రాజ్యాంగ ప్రాథమిక నిర్మాణం.
- 7. భారత ప్రభుత్వ నిర్మాణం మరియు విధులు - లెజిస్లేటివ్, ఎగ్జిక్యూటివ్ మరియు న్యాయవ్యవస్థ- శాసనసభల పాత్రలు: ఏక సభ, ద్విసభ - కార్యనిర్వాహక - పార్లమెంటరీ - న్యాయవ్యవస్థ- న్యాయ స్వాతంత్ర్యం - న్యాయ క్రియాశీలత.
- 8. యూనియన్ మరియు రాష్ట్రాల మధ్య శాసన మరియు కార్యనిర్వాహక అధికారాల పంపిణీ; యూనియన్ మరియు రాష్ట్రాల మధ్య శాసన, పరిపాలనా మరియు ఆర్థిక సంబంధాలు - రాజ్యాంగ సంస్థల అధికారాలు మరియు విధులు - మానవ హక్కుల కమిషన్ - RTI - లోక్ పాల్ మరియు లోక్ యాక్షన్.
- 9. కేంద్రం-రాష్ట్ర సంబంధాలు - సంస్కరణల అవసరం - రాజ్ మన్నార్ కమిటీ, సర్కారియా కమిషన్, M.M. Punchhi కమిషన్ - భారత రాజ్యాంగం యొక్క ఏకీకృత మరియు సమాఖ్య లక్షణాలు - భారతీయ రాజకీయ

పార్టీలు - భారతదేశంలో పార్టీ వ్యవస్థ- జాతీయ మరియు రాష్ట్ర పార్టీల గుర్తింపు - ఎన్నికల సంస్కరణలు - ఫిర్యాదు నిరోధక చట్టం.

- **10.** కేంద్రీకరణ Vs వికేంద్రీకరణ - కమ్యూనిటీ డెవలప్‌మెంట్ ప్రోగ్రామ్ - బలవంత్ రాయ్ మెహతా, అశోక్ మెహతా కమిటీలు - 73వ మరియు 74వ రాజ్యాంగ సవరణలు మరియు వాటి అమలు.

పేపర్ - 2 (150 మార్కులు)

విభాగం - A: భారతదేశం మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆర్థిక వ్యవస్థ (75 మార్కులు)

- **1. భారతీయ ఆర్థిక వ్యవస్థ నిర్మాణం, ఆర్థిక ప్రణాళిక మరియు విధానం:** భారతదేశ జాతీయ ఆదాయం: జాతీయ ఆదాయం యొక్క భావన మరియు కొలత - భారతదేశంలో ఆదాయం యొక్క వృత్తిపరమైన నమూనాలు మరియు రంగాల పంపిణీ - ఆర్థిక వృద్ధి మరియు ఆర్థిక అభివృద్ధి - భారతదేశంలో ప్రణాళిక యొక్క వ్యాపాన - నూతన ఆర్థిక సంస్కరణలు 1991 - ఆర్థిక వనరుల వికేంద్రీకరణ - NITI ఆయోగ్.
- **2. డబ్బు, బ్యాంకింగ్, పబ్లిక్ ఫైనాన్స్ మరియు విదేశీ వాణిజ్యం:** మనీ సప్లై యొక్క విధులు మరియు చర్యలు - భారతీయ రిజర్వ్ బ్యాంక్ (RBI): విధులు, ద్రవ్య విధానం మరియు క్రెడిట్ నియంత్రణ - భారతీయ బ్యాంకింగ్: నిర్మాణం, అభివృద్ధి మరియు సంస్కరణలు - ద్రవ్యోల్బణం: కారణాలు మరియు నివారణలు - భారతదేశ ఆర్థిక విధానం: ఆర్థిక అసమతుల్యత, ఆర్థిక లోటు మరియు ఆర్థిక బాధ్యత - భారతీయ పన్ను నిర్మాణం - వస్తువులు మరియు సేవల పన్ను (GST) - ఇటీవలి భారతీయ బడ్జెట్ - భారతదేశం యొక్క చెల్లింపుల బాలెన్స్ (BOP) - FDI.
- **3. వ్యవసాయ రంగం, పారిశ్రామిక రంగం మరియు సేవలలో భారతీయ ఆర్థిక వ్యవస్థ:** భారతీయ వ్యవసాయం: ప్రింట్ విధానం, వ్యవసాయ ఉత్పత్తి మరియు ఉత్పాదకత - భారతదేశంలో వ్యవసాయ ఆర్థిక మరియు మార్కెటింగ్: సమస్యలు మరియు పరిష్కారాలు - భారతదేశంలో వ్యవసాయ ధరలు మరియు విధానం: MSP, సబ్సిడీ, ఇష్యూ ధర మరియు పంపిణీ - భారతదేశంలో పారిశ్రామిక అభివృద్ధి: నమూనాలు మరియు సమస్యలు - నూతన పారిశ్రామిక విధానం, 1991 - పెట్రోలియం ఉత్పత్తి - వ్యాపార సులభతరం - పారిశ్రామిక అనారోగ్యం: కారణాలు, పరిణామాలు మరియు నివారణ చర్యలు: సేవలు: భారతదేశంలో సేవల రంగం వృద్ధి మరియు సహకారం - అభివృద్ధిలో IT మరియు ITES పరిశ్రమ పాత్ర.
- **4. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆర్థిక వ్యవస్థ మరియు పబ్లిక్ ఫైనాన్స్ నిర్మాణం:** AP ఆర్థిక వ్యవస్థ నిర్మాణం మరియు వృద్ధి: సూక్ష్మ రాష్ట్ర దేశీయ ఉత్పత్తి (GSDP) మరియు రంగాల సహకారం, AP తలసరి ఆదాయం (PCI) - AP రాష్ట్ర ఆదాయం: పన్ను మరియు పన్నేతర ఆదాయం - AP రాష్ట్ర వ్యయం, అప్పులు మరియు వడ్డీ చెల్లింపులు - కేంద్ర సహాయం - కేంద్ర సహాయం విదేశీ సహాయం - ఇటీవలి AP బడ్జెట్.
- **5. వ్యవసాయం మరియు అనుబంధ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రంగం, పారిశ్రామిక రంగం మరియు సేవల రంగం:** వ్యవసాయం మరియు అనుబంధ రంగాల ఉత్పత్తి ధోరణులు - ప్రింట్ల విధానం - గ్రామీణ క్రెడిట్ కోఆపరేటివ్స్ - అగ్రికల్చర్ మార్కెటింగ్ - హారికల్చర్, పశుసంవర్ధక, మత్స్య మరియు అడవులతో సహా ఆంధ్ర ప్రదేశ్లోని వ్యవసాయ రంగం మరియు అనుబంధ రంగాలకు సంబంధించిన వ్యాపారులు, పథకాలు మరియు కార్యక్రమాలు - పరిశ్రమల అభివృద్ధి మరియు నిర్మాణం - ఇటీవలి AP పారిశ్రామిక అభివృద్ధి - పారిశ్రామిక విధానం MSMEలు - ఇండస్ట్రియల్ కారిడార్స్ - సేవల రంగం నిర్మాణం మరియు వృద్ధి - ఆంధ్రప్రదేశ్లో ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ, ఎలక్ట్రానిక్స్ మరియు కమ్యూనికేషన్స్ - ఇటీవలి AP IT విధానం.

విభాగం - B: సైన్స్ & టెక్నాలజీ (75 మార్కులు)

- **1. సాంకేతిక మిషన్లు, విధానాలు మరియు అప్లికేషన్లు:** జాతీయ S&T విధానం: రీసెంట్ సైన్స్, టెక్నాలజీ మరియు ఇన్నోవేషన్ పాలసీలు, మరియు నేషనల్ సైన్సెస్ అండ్ మిషన్స్, ఎమర్జింగ్ టెక్నాలజీ ఫ్రంటియర్స్ - స్పేస్ టెక్నాలజీ: లాంచ్ వెహికల్స్ ఆఫ్ ఇండియా, రీసెంట్ ఇండియన్ శాటిలైట్ లాంచులు మరియు దాని అప్లికేషన్స్, ఇండియన్ స్పేస్ సైన్స్ మిషన్స్ - డిఫెన్స్ టెక్నాలజీ అండ్ డెవలప్మెంట్: డిఫెన్స్ రీసెర్చ్ అండ్ డెవలప్మెంట్

గైడెడ్ మిసైల్ డెవలప్‌మెంట్ ప్రోగ్రామ్ (IGMDP) - ఇన్ఫర్మేషన్ అండ్ కమ్యూనికేషన్ టెక్నాలజీ (ICT): నేషనల్ పాలసీ ఆన్ ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ - డిజిటల్ ఇండియా మిషన్: ఇనిషియేటివ్స్ అండ్ ఇంపాక్ట్ - E- గవర్నెన్స్ ప్రోగ్రామ్స్ మరియు సేవలు - సైబర్ సెక్యూరిటీ ఆందోళనలు - జాతీయ సైబర్ సెక్యూరిటీ పాలసీ - న్యూక్లియర్ టెక్నాలజీ: ఇండియన్ న్యూక్లియర్ రియాక్టర్స్ మరియు న్యూక్లియర్ పవర్ ప్లాంట్స్ - అప్లికేషన్స్ ఆఫ్ రేడియో ఐసోటోప్ - ఇండియన్ న్యూక్లియర్ ప్రోగ్రామ్.

- **2. శక్తి నిర్వహణ:** విధానం మరియు అంచనాలు: భారతదేశంలో వినియోగించిన శక్తి సామర్థ్యాలు మరియు డిమాండ్ - జాతీయ శక్తి విధానం - జీవ ఇంధనాలపై జాతీయ విధానం - భారత్ స్టీల్ నిబంధనలు - పునరుత్పాదక మరియు పునరుత్పాదక శక్తి: భారతదేశంలో మూలాలు మరియు వినియోగించిన సామర్థ్యాలు - భారతదేశంలో నూతన కార్యక్రమాలు మరియు ఇటీవలి కార్యక్రమాలు, పథకాలు పునరుత్పాదక ఇంధన రంగం.
- **3. పర్యావరణ వ్యవస్థ మరియు జీవవైవిధ్యం:** జీవావరణ శాస్త్రం మరియు పర్యావరణ వ్యవస్థ: జీవావరణ శాస్త్రం యొక్క ప్రాథమిక అంశాలు, పర్యావరణ వ్యవస్థ: భాగాలు మరియు పాత్రలు - జీవవైవిధ్యం: అర్థం, భాగాలు, జీవవైవిధ్య హాట్‌స్పాట్స్, జీవవైవిధ్య కోసం ముప్పు మరియు జీవవైవిధ్య పరిరక్షణ: పద్ధతులు, ఇటీవలి ప్రణాళికలు, లక్ష్యాలు, కన్వర్వేషన్ మరియు ప్రోటోకాల్స్: భారతదేశానికి సంబంధించి - బయోస్పియర్ రిజర్వ్స్ - ఇటీవలి కాలంలో భారతీయ వన్యప్రాణి సంరక్షణ ప్రయత్నాలు, ప్రాజెక్టులు, చర్యలు మరియు పరిష్కారాలు.
- **4. వ్యర్థాల నిర్వహణ మరియు కాలుష్య నియంత్రణ:** ఘన వ్యర్థాలు: ఘన వ్యర్థాలు మరియు వాటి వర్గీకరణ - భారతదేశంలో ఘన వ్యర్థాల పారవేసి పద్ధతులు మరియు నిర్వహణ పద్ధతులు - పర్యావరణ కాలుష్యం: పర్యావరణ కాలుష్య కారణాలు - మూలాలు మరియు ప్రభావాలు - కాలుష్య నియంత్రణ, మరియు ప్రత్యామ్నాయాలు: భారతదేశంలో పర్యావరణానికి తగ్గించడానికి ఇటీవలి ప్రాజెక్టులు, చర్యలు మరియు ప్రోత్సాహకాలు - పర్యావరణంపై ట్రాన్స్‌జెనిక్స్ ప్రభావం మరియు వాటి నియంత్రణ - వ్యవసాయంలో పర్యావరణ అనుకూల సాంకేతికతలు - బయోరిమీడియేషన్: భారతదేశంలో కారణాలు మరియు పరిణామాలు.
- **5. పర్యావరణం మరియు ఆరోగ్యం:** పర్యావరణ స్వాస్థ్యం: గ్లోబల్ వార్మింగ్, క్లెయిమ్డ్ ఛేంజ్, ఆసిడ్ రెయిన్, ఓజోన్ పొర క్షీణత, మహాసముద్ర ఆమ్లీకరణ - పర్యావరణ కార్యక్రమాలు: ఇటీవలి అంతర్జాతీయ కార్యక్రమాలు, ప్రోటోకాల్స్, వాతావరణ మార్పులను ఎదుర్కోవడానికి భారతదేశం యొక్క భాగస్వామ్యం మరియు పాత్రపై ప్రత్యేక సూచనతో సమావేశాలు: అర్థం, స్థిరమైన అభివృద్ధి, సస్టైనబుల్ డెవలప్‌మెంట్ యొక్క భాగాలు మరియు లక్ష్యాలు - ఆరోగ్య సమస్యలు: భారతదేశంలో వ్యాధి భారం మరియు అంటువ్యాధి మరియు మహామారి స్వాస్థ్యంలో ఇటీవలి పోకడలు - సంసదధత మరియు ప్రతిస్పందన: భారతదేశంలో ఆరోగ్య సంరక్షణ డెలివరీ మరియు ఫలితాలు - ఇటీవలి ప్రజారోగ్య కార్యక్రమాలు మరియు కార్యక్రమాలు.